

Acord interimar de parteneriat economic CE - statele părți la APE din SADC

Rezoluția Parlamentului European din 25 martie 2009 privind un Acord de parteneriat economic interimar între Comunitatea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și statele părți la APE din SADC, pe de altă parte

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluția sa din 25 septembrie 2003 privind cea de-a cincea Conferință ministerială a Organizației Mondiale a Comerțului din Cancún¹,
- având în vedere rezoluția sa din 12 mai 2005 privind evaluarea Rundei Doha în urma deciziei Consiliului General al OMC din 1 august 2004²,
- având în vedere rezoluția sa din 1 decembrie 2005 privind pregătirile pentru cea de-a șasea Conferință ministerială a Organizației Mondiale a Comerțului de la Hong Kong³,
- având în vedere rezoluția sa din 23 martie 2006 privind impactul acordurilor de parteneriat economic (APE) asupra dezvoltării⁴,
- având în vedere rezoluția sa din 4 aprilie 2006 privind evaluarea Rundei de la Doha în urma Conferinței ministeriale a OMC de la Hong Kong⁵,
- având în vedere rezoluția sa din 1 iunie 2006 privind comerțul și sărăcia: conceperea unor politici comerciale care să maximizeze contribuția comerțului la reducerea sărăciei⁶,
- având în vedere rezoluția sa din 7 septembrie 2006 privind suspendarea negocierilor asupra Agendei de dezvoltare de la Doha (ADD)⁷,
- având în vedere rezoluția sa din 23 mai 2007 privind Acordurile de parteneriat economic⁸,
- având în vedere rezoluția sa din 12 decembrie 2007 privind Acordurile de parteneriat economic⁹,
- având în vedere poziția sa din 5 iunie 2008 referitoare la propunerea de regulament al Consiliului de aplicare a unui sistem de preferințe tarifare generalizate de la 1 ianuarie 2009 la 31 decembrie 2011 și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 552/97 și (CE) nr.

¹ JO C 77 E, 26.3.2004, p. 393.

² JO C 92 E, 20.4.2006, p. 397.

³ JO C 285 E, 22.11.2006, p. 126.

⁴ JO C 292 E, 1.12.2006, p. 121.

⁵ JO C 293 E, 2.12.2006, p. 155.

⁶ JO C 298 E, 8.12.2006, p. 261.

⁷ JO C 305 E, 14.12.2006, p. 244.

⁸ JO C 102 E, 24.4.2008, p. 301.

⁹ JO C 323 E, 18.12.2008, p. 361.

1933/2006 și a Regulamentelor (CE) nr. 964/2007 și (CE) nr. 1100/2006 ale Comisiei¹,

- având în vedere Acordul de parteneriat economic interimar între Comunitatea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și statele părți la APE din SADC (Comunitatea pentru dezvoltare a sudului Africii), pe de altă parte,
 - având în vedere Acordul de parteneriat dintre membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific (ACP), pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (Acordul de la Cotonou),
 - având în vedere Concluziile Consiliului Afaceri Generale și Relații Externe (GAERC) din aprilie 2006, octombrie 2006, mai 2007, octombrie 2007, noiembrie 2007 și mai 2008,
 - având în vedere Comunicarea Comisiei din 23 octombrie 2007 privind Acordurile de parteneriat economic (COM(2007)0635),
 - având în vedere Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT), în special articolul XXIV,
 - având în vedere Declarația ministerială de la cea de-a patra sesiune a Conferinței Ministeriale a OMC, adoptată la 14 noiembrie 2001 la Doha,
 - având în vedere articolul 108 alineatul (5) coroborat cu articolul 103 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât de la 1 ianuarie 2008 relațiile comerciale anterioare ale Uniunii Europene cu țările ACP, care acordau acestora din urmă acces preferențial pe piețele UE, dar nu și reciproc, nu mai respectă normele Organizației Mondiale a Comerțului (OMC);
- B. întrucât APE sunt acorduri compatibile cu normele OMC, destinate să sprijine integrarea regională și să promoveze integrarea treptată a economiilor din țările ACP în economia mondială, încurajând astfel dezvoltarea lor durabilă pe plan social și economic și contribuind la efortul general de eradicare a sărăciei în țările ACP;
- C. întrucât criza financiară și economică actuală înseamnă că politica comercială va fi mai importantă ca niciodată pentru țările în curs de dezvoltare;
- D. întrucât regimurile comerciale preferențiale anterioare nu au putut să contribuie la îmbunătățirea decisivă a situației economice din aceste țări;
- E. întrucât Acordurile de parteneriat economic interimare (AIPE) sunt acorduri privind comerțul cu bunuri menite să prevină o întrerupere a comerțului dintre ACP și Comunitatea Europeană, întrucât aceste acorduri cuprind o serie de dispoziții controversate;
- F. întrucât Uniunea Europeană oferă țărilor ACP acces nerestricționat 100 % de contingente și scutit de taxe pe piețele UE, cu perioade tranzitorii pentru orez (2010) și zahăr (2015);
- G. întrucât o liberalizare a comerțului bine concepută poate promova diversitatea pieței,

¹ Texte adoptate, P6_TA(2008)0252.

creșterea și dezvoltarea economică;

- H. întrucât, în cadrul negocierilor APE, o serie de țări ACP, dorind garantarea faptului că toți exportatorii sunt tratați la fel de bine ca partenerul comercial cel mai favorizat, au încercat să obțină clauza națiunii celei mai favorizate (MFN), care stabilește un tarif normal, nediscriminatoriu la importul de bunuri;
- I. întrucât concurența dintre economiile UE și ACP este limitată, deoarece marea majoritate a exporturilor UE constă în principal în bunuri pe care țările ACP nu le produc, dar de care au nevoie fie pentru consumul direct, fie ca mijloace de producție pentru industria autohtonă; întrucât situația comerțului cu produse agricole este diferită, în cazul acestuia subvențiile la export ale UE reprezentând un obstacol serios pentru producătorii ACP din sectorul agriculturii, creșterii animalelor și produselor lactate, denaturând și adesea distrugând atât piețele locale, cât și pe cele regionale, iar UE ar trebui, prin urmare, să înceapă fără întârziere eliminarea treptată a tuturor tipurilor de subvenții la export;
- J. întrucât au fost negociate reguli de origine noi îmbunătățite, în special privind textilele, îmbrăcămintea, produsele din pescuit și unele produse agricole între Comunitatea Europeană și statele SADC, care ar putea aduce beneficii considerabile acestora din urmă dacă ar fi aplicate în mod adecvat și ținând seama în mod corespunzător de nivelurile reduse de capacitate ale acestor țări; și întrucât ar trebui subliniat că, dacă APE încurajează acumularea regională și investițiile, pentru a permite societăților din țările ACP să dezvolte exporturile de produse transformate și să profite de noile oportunități ale pieței create în urma APE, sunt necesare reguli de origine mai simple și îmbunătățite,
1. își reafirmă opinia conform căreia APE ar trebui să fie motivate de satisfacerea nevoilor țărilor ACP și ar trebui concepute astfel încât să revitalizeze relațiile comerciale ACP-UE, să promoveze dezvoltarea și diversificarea economică a ACP, precum și integrarea regională, reducerea sărăciei, respectarea drepturilor fundamentale ale omului, contribuind, prin urmare, în ansamblul lor, la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (ODM);
 2. subliniază faptul că, în garantarea protecției în raport cu potențialele consecințe negative ale deschiderii economiilor din regiunea SADC, este necesar ca Uniunea Europeană să acorde sprijin, pentru ca preferințele comerciale să asigure beneficii reale și pentru a consolida dezvoltarea economică și socială;
 3. recunoaște beneficiile pe care parafarea APE le-a adus pentru exportatori prin menținerea statu-quoului pentru exporturile spre Uniunea Europeană după expirarea la 31 decembrie 2007 a regimului tarifar preferențial prevăzut în Acordul de la Cotonou și, prin urmare, prin evitarea prejudiciilor care ar fi putut fi cauzate exportatorilor din ACP dacă aceștia ar fi fost obligați să opereze în cadrul unor sisteme comerciale mai puțin favorabile;
 4. salută accesul liber fără aplicarea de taxe vamale sau contingente oferit de Comunitatea Europeană țărilor ACP pe piața Uniunii Europene, pentru produsele lor, pentru a sprijini liberalizarea comerțului între țările ACP și Uniunea Europeană;
 5. salută concluziile GAERC din mai, iunie și noiembrie 2008, care pun în lumină necesitatea de a sprijini procesele de integrare regională în curs și de a încuraja dezvoltarea, și solicită Comisiei să respecte acest mandat în timpul negocierilor; subliniază, în această privință, importanța prevenirii dizolvării Uniunii Vamale Sud

Africane;

6. subliniază faptul că semnarea AIPE reprezintă un pas necesar spre creșterea durabilă în fiecare dintre regiuni și în ansamblul acestora și subliniază, în același timp, importanța continuării negocierilor spre încheierea unui acord cuprinzător care să încurajeze dezvoltarea comerțului, a investițiilor și a integrării regionale;
7. solicită Uniunii Europene să ofere asistență sporită și corespunzătoare atât autorităților din țările ACP, cât și sectorului privat, pentru a facilita tranziția economiilor în urma semnării AIPE;
8. consideră că acordul interimar actual nu acordă niciun rol și nicio atenție specifică aspectelor legate de suveranitatea alimentară și de dreptul la hrană și nu favorizează instrumentele politicii agricole și comerciale care permit regularizarea pieței și protecția agriculturii familiale durabile; subliniază că aceste subiecte trebuie plasate în centrul negocierilor, pentru a garanta că politica comercială și toate celelalte politici ale UE sunt în concordanță cu principiile suveranității alimentare și dreptului la hrană;
9. invită Comisia și statele membre să precizeze distribuția efectivă a fondurilor în întreaga regiune ACP care derivă din angajamentul privind cheltuielile prioritare din cadrul bugetului majorat referitor la ajutorul pentru comerț; reamintește că, în octombrie 2007, UE a adoptat o strategie privind ajutorul pentru comerț, cu angajamentul de a crește asistența colectivă pentru comerț a UE la 2 miliarde EUR (2 000 000 000 EUR) anual până în 2010 (1 miliard EUR din partea Comunității și 1 miliard EUR din partea statelor membre); insistă ca zona SADC să primească o parte corespunzătoare și echitabilă;
10. solicită stabilirea și furnizarea din timp a cuantumului resurselor destinat ajutorului pentru comerț; subliniază faptul că aceste fonduri ar trebui să reprezinte resurse suplimentare și nu o simplă reorganizare a fondurilor din cadrul Fondului European de Dezvoltare (FED), că ar trebui să fie compatibile cu prioritățile statelor SADC și că plata acestora ar trebui să se efectueze la timp, să fie previzibilă și în concordanță cu programele de execuție a planurilor de dezvoltare strategică naționale și regionale; protestează împotriva oricărei forme de condiționalitate privind APE în acordarea ajutorului european și solicită Comisiei să garanteze că accesul la fondurile celui de-al 10-lea FED nu depinde de rezultatele și de ritmul negocierilor;
11. îndeamnă negociatorii oricărui APE complet să vegheze la gestionarea transparentă a resurselor naturale și să determine cele mai bune practici necesare astfel încât țările interesate să poată obține câștiguri maxime de pe urma unor asemenea resurse;
12. invită Comisia să se asigure că întreprinderile transnaționale cu sediul în UE și care dețin puncte de producție în țările ACP respectă normele fundamentale ale OIM, convențiile sociale și de mediu și acordurile internaționale, pentru a realiza un echilibru mondial între creșterea economică și consolidarea normelor sociale și de mediu;
13. subliniază importanța comerțului intraregional și necesitatea intensificării legăturilor comerciale regionale în vederea asigurării creșterii economice durabile în regiune; subliniază importanța cooperării și înțelegerii dintre diferitele entități regionale; invită Comisia să nu submineze dimensiunea regională;
14. consideră că este important ca, la punerea în aplicare a APE, să se creeze un sistem de

monitorizare adecvat, care să fie coordonat de comisia parlamentară competentă, formată din membri ai Comisiei pentru comerț internațional și ai Comisiei pentru dezvoltare, asigurând un echilibru adecvat între menținerea rolului important al Comisiei pentru comerț internațional și o coerență generală a politicilor comerciale și de dezvoltare; această comisie parlamentară va funcționa într-o manieră flexibilă și va colabora în mod activ cu Adunarea Parlamentară Paritară ACP - UE (APP); consideră că această monitorizare ar trebui să înceapă după adoptarea fiecărui AIPE;

15. invită Comisia să depună toate eforturile pentru a reîncepe negocierile privind ADD și să se asigure că acordurile de liberalizare a comerțului continuă să promoveze dezvoltarea în țările sărace;
16. are convingerea că APE complete ar trebui să vină în completarea acordului asupra ADD, și nu să fie considerate o alternativă la acesta;
17. recunoaște necesitatea și importanța unui capitol privind protecția comercială care să cuprindă garanții bilaterale și invită ambele părți să evite recurgerea abuzivă inutilă la aceste măsuri de salvagardare; invită Comisia să accepte, în contextul negocierilor continue în vederea încheierii unui APE cuprinzător, o revizuire a garanțiilor incluse în APE interimar pentru a asigura o utilizare adecvată, transparentă și rapidă în cazul în care criteriile pentru punerea lor în aplicare sunt îndeplinite;
18. sprijină scutirile tarifare convenite care se centrează pe bunurile agricole și pe anumite produse agricole procesate, având în vedere că acestea se bazează în principal pe nevoia de a proteja industriile incipiente sau produsele sensibile din aceste țări;
19. solicită Comisiei să dea dovadă de flexibilitate în răspunsul său la temerile serioase ale Angolei, Namibiei și Africii de Sud legate de chestiuni precum clauza națiunii celei mai favorizate, precum și taxele la export și protecția industriei incipiente;
20. încurajează părțile la negociere să adopte o abordare flexibilă, asimetrică și pragmatică față de negocierile în curs, pentru a se ajunge la un APE regional satisfăcător pentru ambele părți, fără stabilirea unui termen nerealist, astfel încât să se permită statelor SADC să renegocieze orice dispoziție referitoare la aspectele litigioase pe care ar dori să le modifice sau pe care le-au retras;
21. își exprimă acordul față de progresele realizate în cursul negocierilor tehnice din martie 2009 de la Swakopmund (Namibia) și salută acceptarea, de către Comisie, a tratării punctelor litigioase înainte de semnarea APE interimar; solicită ca aspectele rămase în suspensie, cum ar fi clauza națiunii celei mai favorizate sau definirea legală a părților, precum și ultimele puncte referitoare la accesul la piața agricolă să fie soluționate astfel încât să se permită tuturor statelor părți la APE din SADC să semneze AIPE;
22. recunoaște că un capitol de cooperare pentru dezvoltare a fost inclus în AIPE dintre UE și SADC, care acoperă cooperarea privind comerțul cu bunuri, competitivitatea în materie de aprovizionare, infrastructura pentru îmbunătățirea mediului de afaceri, comerțul cu servicii, chestiunile comerciale, consolidarea capacității instituționale, precum și ajustări fiscale; invită ambele părți să-și respecte angajamentul luat de a încheia negocierile privind concurența și achizițiile publice, doar atunci când vor exista capacitățile necesare; invită Comisia să coopereze strâns cu statele SADC în vederea îndeplinirii obiectivelor fixate în acest capitol dedicat cooperării pentru dezvoltare;

23. subliniază faptul că orice APE complet trebuie să includă și dispoziții cu privire la o definiție general acceptată a bunei guvernante, la transparența în funcțiile politice și la drepturile omului, în conformitate cu articolele 11b, 96 și 97 din Acordul de la Cotonou, precum și dispoziții specifice privind grupurile cele mai vulnerabile, precum agricultorii locali și femeile;
24. observă că la baza calendarului negocierilor în curs dintre UE și țările SADC pentru trecerea de la APE interimar la cel final se află ipoteza că acordul va fi încheiat până la sfârșitul anului 2009; îndeamnă Comisia să nu exercite presiuni inutile asupra țărilor SADC pentru a-și asuma angajamente de liberalizare și obligații de reglementare cu privire la servicii și pentru a accepta așa-numitele „teme de la Singapore”;
25. solicită instituirea unui cadru de reglementare solid cu ocazia negocierilor privind serviciile pentru a garanta furnizarea serviciului universal;
26. sprijină eforturile depuse de ambele părți în vederea asigurării unei participări active a Africii de Sud pe întreg parcursul procesului de negociere; recunoaște faptul că implicarea Africii de Sud este esențială pentru promovarea coerenței economice, a integrării regionale și a dezvoltării în continuare a relațiilor comerciale și a investițiilor între această regiune și Uniunea Europeană; invită Comisia să mențină și să dezvolte această relație prin negocierea unui APE complet și cuprinzător;
27. ia act de intenția regiunii SADC de a participa la crearea unei noi zone de liber schimb împreună cu Comunitatea Africii de Est și Piața Comună a Africii de Est și Sud (COMESA); invită Comisia să urmărească evoluția situației, pentru a asigura că este deplin compatibilă cu APE;
28. salută includerea unei clauze de revizuire în cadrul AIPE dintre UE și SADC, care prevede că, în termen de cel mult cinci ani de la data semnării și ulterior, la fiecare cinci ani, se va efectua o revizuire cuprinzătoare a acordului, inclusiv o analiză a costului și a impactului punerii în aplicare a angajamentelor comerciale; dacă este necesar, trebuie să se aducă modificări dispozițiilor acordului și să se facă adaptări la aplicarea acestora, în conformitate cu normele și procedurile OMC și cu respectarea acestora;
29. încurajează părțile participante la negocieri să finalizeze negocierile pentru un APE complet în cursul anului 2009, conform planificării;
30. insistă asupra faptului că Parlamentul European trebuie să fie pe deplin informat și implicat în procesul tranzitoriu de negociere; dorește ca aceasta să se realizeze printr-un dialog tripartit informal activ cu Consiliul și Comisia; solicită Consiliului să sesizeze Parlamentul cât mai curând posibil în această privință;
31. subliniază, în special, rolul esențial al parlamentelor ACP și al actorilor neguvernamentali în monitorizarea și gestionarea APE și solicită Comisiei să asigure implicarea lor sistematică în procesul de negociere în curs; acest lucru necesită un program clar între țările ACP și UE, bazat pe o abordare participativă;
32. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre și țărilor ACP, Consiliului de miniștri ACP-UE și Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE.